

Ocena jury zawodów

Rodzaj pytania	Pytanie opisowe (0–25 pkt)	Zadanie analityczne (0–15 pkt)	Pytania testowe (0–60 pkt)	Razem	nr zawodnika
Ocena					

XXXII OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ

Rok szkolny 2018/2019
Zawody III stopnia (centralne)

Zestaw nr

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym (0–25 pkt)

Przedstaw teoretyczne argumenty za i przeciw systemom sztywnego i płynnego kursu walutowego. Oceń skuteczność polityki gospodarczej państwa w obu systemach.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

Część teoretyczna:

- Rynek walutowy i istota polityki kursu walutowego
- Charakterystyka systemów kursu walutowego:
  - kurs całkowicie płynny
  - kurs płynny kierowany
  - kurs walutowy w pełzającym przedziale wahań
  - kurs stały w przedziale wahań
  - kurs stały pełzający
  - umowny kurs stały
  - system zarządu walutą
  - unia walutowa lub formalna dolaryzacja
- „Trylemat” celów prowadzenia polityki w gospodarkach otwartych (teoria trójkąta niemożności):
  - system kursu walutowego a mobilność kapitału
  - system kursu walutowego a autonomia polityki pieniężnej
- Teoretyczna analiza wpływu zmian polityki makroekonomicznej rządu na produkcję i kurs walutowy
- Wpływ kursu walutowego na produkcję i wymianę międzynarodową:
  - realny kurs walutowy i zagregowany popyt
  - koncepcja *krzywej J*
  - warunek Marshalla-Lernera

Część praktyczna:

- Doświadczenia wybranych państw z prowadzeniem polityki kursu walutowego w kontekście występowania kryzysów gospodarczych
- Konsekwencje systemu walutowego dla wymiany handlowej w praktyce:
  - konkurencyjna dewaluacja jako narzędzie protekcji handlowej (z uwzględnieniem wpływu na eksport i import)
  - znaczenie ryzyka kursowego w kształtowaniu się wymiany handlowej
- Analiza wykorzystania polityki kursowej jako narzędzia polityki antyinflacyjnej (kurs walutowy jako kotwica nominalna)
- Znaczenie kształtowania kursu walutowego w kontekście ryzyka wystąpienia zjawisk deflacyjnych w gospodarce
- Polityka rezerw walutowych a wykorzystywany system kursowy, w tym:
  - problem kosztu alternatywnego wynikającego z posiadania rezerw
- Próba oceny skuteczności polityki gospodarczej państwa w zależności od stosowanego systemu kursowego

II. Zadanie analityczne (0–15 pkt)

Kraj A i kraj B produkują podkoszulki i tenisówki przy wykorzystaniu rodzimej siły roboczej. W tabeli przedstawiono liczbę sztuk obu wyrobów, jaką każdy z krajów jest w stanie wyprodukować w ciągu godziny: Przeanalizuj rozkład wydajności pracy w obu krajach i odpowiedz na poniższe pytania.

	Podkoszulki (liczba sztuk produkowanych w ciągu godziny)	Tenisówki (liczba par produkowanych w ciągu godziny)
Kraj A	25	10
Kraj B	50	50

- Czy w sytuacji braku barier handlowych i zerowych kosztów transportu istnieje podstawa do rozwoju handlu między krajem A a krajem B? Uzasadnij swoją odpowiedź, określając kierunki potencjalnej wymiany handlowej i ustalając, kto w czym powinien się specjalizować. Z jakiej teorii ekonomicznej korzystasz, prowadząc rozumowanie? (5 pkt)
- Kraj A chce eksportować do kraju B 200 podkoszulków, za które w zamian ma otrzymać 150 par tenisówek. Czy taka wymiana będzie korzystna dla obu stron? Dla każdego z krajów określ wielkość potencjalnych korzyści/strat, mierząc je w podkoszulkach. (5 pkt)
- Kraj A za 200 podkoszulków chciałby otrzymać 250 par tenisówek. Negocjujesz w imieniu kraju B. Na ile par tenisówek za 200 podkoszulków możesz się zgodzić, by wymiana była korzystna dla kraju B? W jakim przedziale powinny kształtować się obustronnie korzystne relacje wymienne podkoszulków i tenisówek w handlu między krajem A i B? (5 pkt)

a) Kraj B posiada przewagę absolutną nad krajem A w produkcji obu dóbr. W ciągu godziny produkuje więcej zarówno podkoszulków, jak i par tenisówek. Według teorii kosztów absolutnych A. Smitha w takich warunkach wymiana handlowa nie jest możliwa. Jednak w ujęciu komparatywnym (względny, relatywny) przewaga kraju B w produkcji tenisówek jest większa – kraj B produkuje dwukrotnie więcej podkoszulków niż kraj A i aż pięciokrotnie więcej par tenisówek. W związku z tym, bazując na **teorii kosztów komparatywnych D. Ricardo**, można stwierdzić, że wymiana handlowa pomiędzy krajem A a krajem B jest jednak możliwa. Każdy z krajów powinien się specjalizować w produkcji i eksporcie tego wyrobu, w zakresie którego posiada przewagę komparatywną. I tak, **kraj B powinien produkować tenisówki i eksportować je do kraju A, a kraj A powinien się specjalizować w produkcji podkoszulków i eksportować je do kraju B**. Do takiego samego wniosku można dojść, analizując wewnątrz stosunki wymienne (relatywne wydajności) w poszczególnych krajach. Stosowne obliczenia, które będą przydatne również w kolejnych punktach zadania, zawiera ostatnia kolumna poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	P (liczba sztuk produkowanych w ciągu godziny)	T (liczba par produkowanych w ciągu godziny)	Wewnętrzny stosunek wymienny / relatywne wydajności
Kraj A	25	10	$1P=0,4T$ $1T=2,5P$
Kraj B	50	50	$1P=1T$ $1T=1P$

Każdy z krajów powinien się specjalizować w produkcji i eksporcie tego wyrobu, dla którego wewnętrzny stosunek wymienny jest niższy niż w drugim kraju.

b) W kraju A produkcja 200 podkoszulków na eksport do kraju B zajmuje tyle samo czasu co $200 \cdot 0,4T$, tj. 80 par tenisówek. Jeśli kraj A zdecyduje się na specjalizację w produkcji podkoszulków, w zakresie której posiada przewagę komparatywną, za eksport do kraju B 200 podkoszulków otrzyma aż 150 par tenisówek, tj. 70 par więcej niż mógłby wytworzyć samodzielnie. 70 par tenisówek w kraju A to w przeliczeniu na podkoszulki $70 \cdot 2,5P = 175P$. W kraju B produkcja 150 par tenisówek to w przeliczeniu na podkoszulki 150P. Jeśli w zamian za ich eksport kraj B otrzyma od kraju A 200P, to oznacza, że otrzyma ich o **50P** więcej niż byłby w stanie wyprodukować samodzielnie.

c) Analizując wewnętrzne stosunki wymienne i porównując je pomiędzy krajami, łatwo zauważyć, że na rynku międzynarodowym podkoszulek powinien być wymieniany na parę tenisówek w stosunku wyższym niż w kraju A i niższym niż w kraju B. Tylko wtedy wymiana będzie korzystna dla obu stron. Zatem: $0,4T < 1P < 1T$. Mnożąc strony nierówności przez 200 otrzymujemy: $80T < 200P < 200T$. Oznacza to, że negocjując w imieniu kraju B, możemy się zgodzić, by za import 200P z kraju A dostarczyć tenisówki w liczbie **mniejszej niż 200 par**.

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz **[X]** przy prawidłowych odpowiedziach (możliwa więcej niż jedna prawidłowa odpowiedź). Za każdą pełną prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

1. WIG20 to indeks:

- w którym nie może uczestniczyć więcej niż 5 spółek, których akcjonariuszem jest Skarb Państwa
- przy obliczaniu którego bierze się pod uwagę dochody z tytułu dywidend
- typu cenowego
- obliczany na podstawie wartości portfela akcji 20 spółek, które w poprzednim roku osiągnęły największy poziom wskaźnika zysku na akcję

2. Które zdanie dotyczące interwencji walutowych jest prawdziwe:

- w związku z realizacją strategii bezpośredniego celu inflacyjnego Narodowy Bank Polski nie może dokonywać interwencji walutowych
- Narodowy Bank Polski w okresie ostatnich 20 lat przynajmniej raz interweniował na rynku walutowym
- niesterylizowana interwencja na rynku walutowym wpływa na krajową podaż pieniądza
- decyzję o interwencji na rynku walutowym w Polsce zatwierdza każdorazowo Rada Polityki Pieniężnej

3. Krzywa popytu na hamburgery jest opisana równaniem $p = -q + 10$, a krzywa podaży $p = q + 2$ (gdzie: p – cena za sztukę w zł; q – ilość w sztukach). Ilość w punkcie równowagi wynosi 4, a cena 6 zł. W kolejnym roku fiskalnym w związku z programem walki z otyłością wprowadzony zostanie podatek płacony przez sprzedawców hamburgerów w wysokości 2 zł od sztuki. Równanie nowej krzywej podaży to $p = q + 4$, a ilość w punkcie równowagi wyniesie 3 sztuki. Jaka jest wartość obciążenia podatkowego sprzedawców (w zł)?

- 1
- 2
- 3
- 6

4. W spółce X wskaźnik zyskowności jednej akcji wynosi 20, a zysk netto 2000 (dane w zł). Dodatkowo wiemy, że 80% zysku netto zostało przeznaczone na dywidendę. Ile wynosi wskaźnik dywidendy na akcję (w zł)?

- 2
- 8
- 16
- 80

5. Które zdanie dotyczące finansów publicznych w Polsce jest prawdziwe:

- wszystkie wydatki publiczne w Polsce ujęte są w ustawie budżetowej
- jeżeli wraz z rozpoczęciem roku budżetowego nie ma uchwalonej ani ustawy budżetowej, ani ustawy o prowizorium budżetowym, to wydatkowanie środków budżetowych odbywa się na podstawie projektu ustawy budżetowej
- w wyjątkowych przypadkach dochody i wydatki państwa w okresie krótszym niż rok może określać ustawa o prowizorium budżetowym
- deficyt budżetowy można finansować pożyczką w Narodowym Banku Polskim

6. Zbędna strata społeczna nie występuje w przypadku:

- rynku monopolistycznego z doskonałym różnicowaniem ceny
- rynku monopolistycznego z jednolitą ceną
- konkurencji doskonałej
- wszystkich struktur rynkowych

7. Które zdanie dotyczące izokwanty produkcji jest prawdziwe:

- określa ona wszystkie kombinacje czynników wytwórczych umożliwiające wytworzenie danej wielkości produkcji
- miarą jej nachylenia jest iloczyn produktów krańcowych czynników wytwórczych
- miarą jej nachylenia jest suma produktów krańcowych czynników wytwórczych
- uwzględnia ona koszty czynników produkcji

8. Wartość mnożnika wydatków rządowych w gospodarce otwartej jest tym większa, im:

- większa jest krańcowa skłonność do oszczędzania
- większa jest krańcowa skłonność do konsumpcji
- mniejsza jest krańcowa skłonność do importu
- mniejsza jest stopa opodatkowania

9. W Polsce prospekt emisyjny udostępniany do publicznej wiadomości w ramach oferty publicznej podlega zatwierdzeniu przez:

- Komitet Stabilności Finansowej
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych
- Radę ds. Funkcjonowania Rynku Kapitałowego
- Komisję Nadzoru Finansowego

10. Terminem „dzień trzech wieźm” na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie określa się:

- pierwszy piątek ostatniego miesiąca kwartału
- dzień, w którym wygasają serie kontraktów terminowych m.in. na indeksy
- dzień, w którym następuje publikacja raportów rocznych przez trzy największe spółki z WIG20
- dzień, w którym ze względu na niską zmienność zawieszają się notowania akcji danej spółki

11. Prawdą jest, że:

- prawo do akcji to inne określenie prawa poboru
- prawo do akcji nie może być przedmiotem obrotu na rynku kapitałowym
- prawo do akcji wygasa z chwilą zarejestrowania akcji nowej emisji spółki publicznej w depozycie papierów wartościowych
- prawo do akcji powstaje z chwilą dokonania przydziału nowej emisji akcji spółki publicznej

12. Które zdanie dotyczące ETF (*Exchange Traded Fund*) jest prawdziwe:

- tytuły uczestnictwa w tego typu funduszach są papierami wartościowymi
- cechuje je aktywny styl zarządzania
- tytuły uczestnictwa w tego typu funduszach są notowane na giełdzie
- cechuje je pasywny styl zarządzania

13. Po raz pierwszy terminu „choroba holenderska” użyto w kontekście problemów, które dotknęły:

- małą gospodarkę zamkniętą posiadającą znaczące złoża surowców naturalnych
- małą gospodarkę otwartą posiadającą znaczące złoża surowców naturalnych
- dużą gospodarkę otwartą nieposiadającą złóż surowców naturalnych
- dużą gospodarkę zamkniętą posiadającą znaczące złoża surowców naturalnych

14. W przypadku której pary dóbr można oczekiwać, że wartość elastyczności mieszanej popytu będzie dodatnia:

- długopis i pióro
- narty i buty do nart
- bilety do kina i popcorn
- bułka do hotdoga i parówka

15. Które z poniższych państw wystąpiło z ERM (*Exchange Rate Mechanism*) na początku lat 90. XX w.:

- Grecja
- Wielka Brytania
- Dania
- Polska

16. Opcja jest *in-the-money*, jeżeli:

- natychmiastowe jej wykonanie prowadziłyby do dodatniego przepływu pieniężnego dla jej wystawcy
- obecna cena akcji, na które wystawiona jest opcja kupna, jest większa od ceny wykonania tej opcji
- obecna cena akcji, na które wystawiona jest opcja sprzedaży, jest mniejsza od ceny wykonania tej opcji
- natychmiastowe jej wykonanie prowadziłyby do dodatniego przepływu pieniężnego dla jej posiadacza

17. Które z poniższych stwierdzeń odnosi się do krótkiego okresu:

- pod Warszawą powstały trzy nowe firmy produkujące pompy ciepła
- firma z Nowego Sącza skonstruowała nowy rodzaj wagonu kolejowego o maksymalnej ładowności 60 ton
- z uwagi na dużą konkurencję liczba producentów cukierków spadła o 12%
- w odpowiedzi na wzrost zamówień pracownicy fabryki okien pracują w nadgodzinach

18. Które zdanie dotyczące międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto w Polsce jest prawdziwe:

- w przypadku sektora rządowego i samorządowego występuje ujemna międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto
- międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto Polski jest permanentnie dodatnia
- obecna wartość międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto Polski oznacza, że jest ona dłużnikiem netto w stosunku do zagranicy
- na zmniejszanie wartości międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto Polski w ostatnich latach największy wpływ ma zwiększanie się oficjalnych aktywów rezerwowych Narodowego Banku Polskiego

19. Która z wymienionych pozycji polskiego bilansu płatniczego wchodzi w skład rachunku finansowego:

- inwestycje portfelowe – aktywa
- inwestycje bezpośrednie – pasywa
- rachunek kapitałowy – przychody
- saldo dochodów wtórnych

20. Przemysł wydobywczy węgla w małym kraju X składa się wyłącznie z jednego przedsiębiorstwa. Krzywa popytu krajowego jest opisana równaniem $p = -8q + 100$ (gdzie: p – cena za tonę w zł; q – ilość w tonach), a cena światowa tony węgla wynosi 28 zł. Krzywa kosztu krańcowego tego przedsiębiorstwa to $MC = 8q + 20$. W celu ochrony producenta krajowego rząd rozważa wprowadzenie cła albo kwoty importowej. Niezależnie od zastosowanego rozwiązania celem rządu jest uzyskanie importu na poziomie 4 ton. Które z poniższych zdań dotyczących zastosowania alternatywnych narzędzi ochronnych w tym przypadku jest prawdziwe?

- wprowadzenie cła prowadzić będzie do niższej produkcji krajowej w porównaniu do kwoty importowej
- wprowadzenie kwoty importowej prowadzi do niższej produkcji krajowej w porównaniu do cła
- wprowadzenie kwoty importowej skutkuje wyższą ceną krajową w porównaniu do cła
- wprowadzenie cła skutkuje wyższą ceną krajową w porównaniu do kwoty importowej

21. Która z poniższych cen maksymalizuje utarg całkowity (wydatki całkowite), jeżeli krzywa popytu na dane dobro opisana jest wzorem $p = -q + 100$ (gdzie: p – cena za sztukę w zł; q – ilość w sztukach)?

- 0
- 25
- 50
- 100

22. Który z banków centralnych w okresie od początku kryzysu finansowego *subprime* do chwili obeczej nie nabywał dłużnych papierów rządowych w ramach prowadzonej polityki pieniężnej?

- System Rezerwy Federalnej USA
- Bank Anglii
- Narodowy Bank Polski
- Europejski Bank Centralny

23. Za zarządzanie rezerwami dewizowymi w Polsce odpowiada:

- Minister Rozwoju
- Narodowy Bank Polski
- Bankowy Fundusz Gwarancyjny
- Komitet Stabilności Finansowej

24. Która z funkcji popytu cechuje się stałą elastycznością:

- $Q = 3P^{-3}$
- $Q = 2P^{-2}$
- $Q = -P + 1$
- $Q = -2P^{-2} + 2$

25. PNB to:

- PKB plus dochody netto czynników produkcji z reszty świata
- PKB minus amortyzacja
- PKB plus amortyzacja
- PKB minus amortyzacja plus podatki pośrednie

26. Opracowanie planów taktycznych obejmuje:

- rozpoznanie i zrozumienie nadrzędnych planów strategicznych i celów taktycznych
- określenie odpowiednich zasobów i terminów
- obserwację bieżących działań podjętych dla osiągnięcia celu
- pozyskanie i afirmację informacji i zasobów

27. Które zdanie przedstawia cechę idealnej biurokracji w rozumieniu M. Webera:

- organizacja powinna stworzyć spójny zestaw zasad w celu zapewnienia jednolitego wykonywania zadań
- menedżerowie powinni prowadzić przedsiębiorstwo w sposób bezosobowy
- menedżerowie powinni nawiązywać silne osobiste więzi z podwładnymi, tak aby lepiej zrozumieć ich postępowanie
- organizacja powinna przyjąć wyraźny podział pracy

28. Do typowych podstaw zależności przy wprowadzaniu dywersyfikacji zależnej zalicza się:

- podobne technologie
- wspólne umiejętności marketingu i dystrybucji
- wspólną markę firmową i reputację
- wspólnych klientów

29. Podstawowe funkcje zarządzania to:

- planowanie i podejmowanie decyzji
- organizowanie
- kontrolowanie
- koncypanie

30. Które zdanie dotyczące faz rozwoju grupy jest prawdziwe:

- przejście z fazy normowania do fazy działania następuje poprzez wybuch aktywności
- wyróżnia się 6 typowych etapów rozwoju grupy
- faza konstytuowania się poprzedza fazę szturmowania
- w fazie normowania członkowie grupy wzajemnie akceptują swoje role, łączy ich poczucie jedności